

MYRENE I HELGELANDS KYSTDISTRIKTER.

Av *Aasulv Løddesøl* og *Oscar Hovde*.

IV

11. Myrene i Vega herred.

Vega herred (kartblad V) består av en rekke øyer med et samlet landareal av 143,97 km². Herredets myrareal er 5210 dekar, hvorav den ene halvpart er grasmyr og den annen halvpart grasrik mosemyr, undtatt ca. 150 dekar lyngrik mosemyr. Innen Vega herred er betydelige torvressurser, men med meget ujevn fordeling mellom de forskjellige gårder og bruk. Den disponible brenntorvmasse som uten skade kan uttas av myrene, har vi beregnet til 1,944,500 m³ råtorv (tabell 20). Vel tredjeparten herav er dessverre dårlig brenntorv av fortorvingsgrad mindre enn H⁶ (jfr. tabell 8). Brenntorven fordeler seg på et areal av over 2000 dekar, så brenntorvlagetets midlere tykkelse er i gjennomsnitt litt mindre enn 1 m.

Den største av herredets øyer er Vega. Her ligger også det meste av myrarealet (93 %). Den sørvestlige del av øya er oppfylt av høge, snaue fjell som verner det nordøstlige lavland mot vind fra havet. På lavlandet, særlig på øyas nordende, er det atskillig med lave, snaue berg.

Det største noenlunde sammenhengende myrparti finner vi mellom Vika og Floa. Her er i alt vel 900 dekar myr, hvorav $\frac{2}{3}$ er grasrik mosemyr og resten er grasmyr. Landskapet danner her en bred dal og terrenget er jevnere og har ikke så mange bergknauser som ellers på Vega. Langs midten av dalen er grasmyr med helt jevn overflate og nesten uten helling. Myra har her jevn dybde på ca. $\frac{1}{2}$ m til sandundergrunn. Dette er god dyrkingsjord, men den er vanskelig og kostbar å få tørlagt. Oppover dalsidene er grasrike mosemyrer med mindre grasmyrpartier iblant, særlig langs østsiden. Mosemyra er overveiende noenlunde vel formuldet og har opptil et par m dybde. Mosemyrene inneholder brukbar, men ofte dårlig brenntorv (H⁵—H⁶). Brenntorvmassen har vi beregnet til 400,000 m³ råtorv.

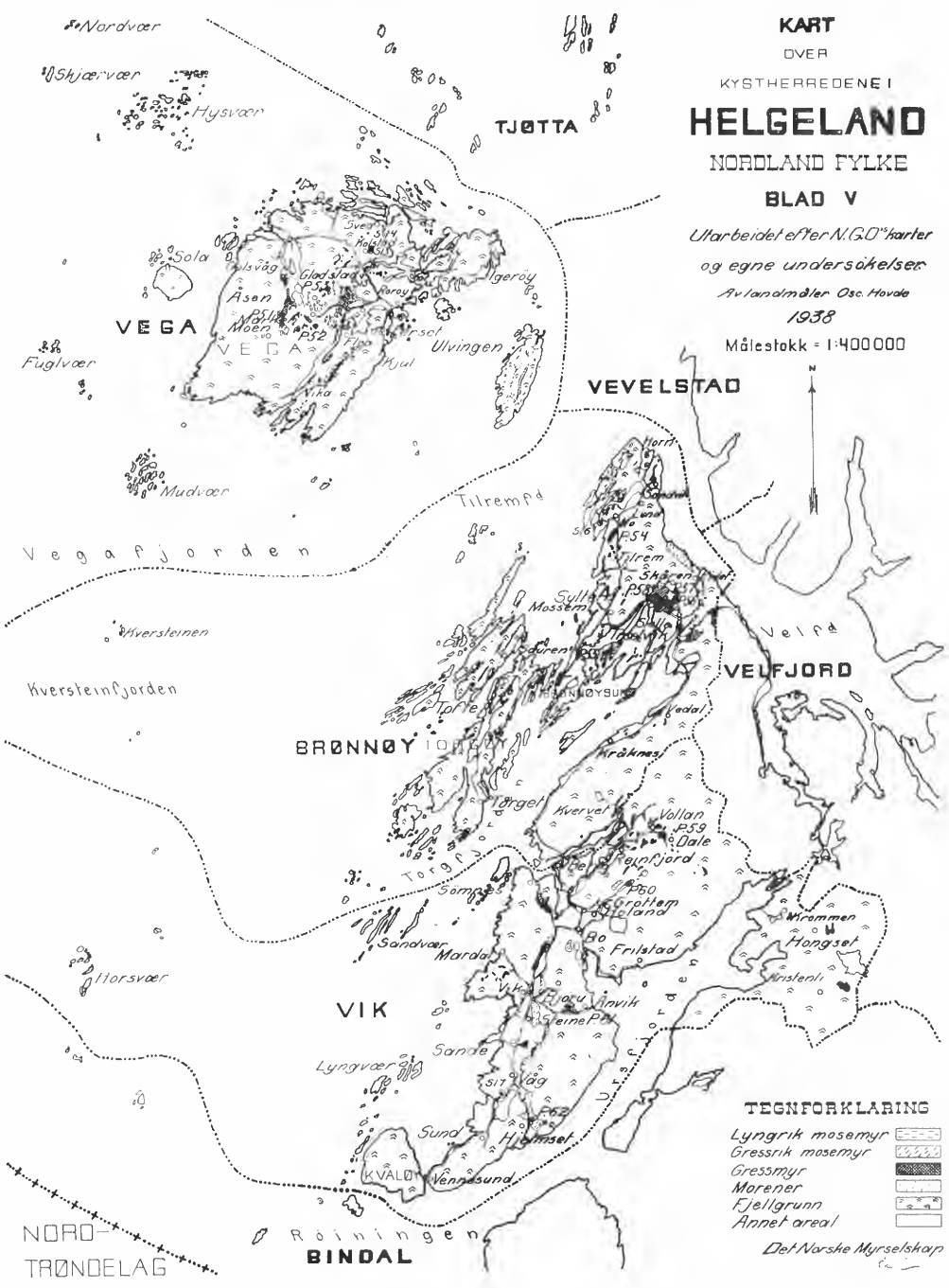
Mellom Floa og Marken er vel 400 dekar myr, hvorav $\frac{1}{2}$ er grasmyr og alt det øvrige er grasrik mosemyr. Her er flere bergknauser i landskapet, men myrene er forholdsvis bra sammenhengende. De har jevn overflate med en del små tuer, helling mot øst. Matjordlaget er noenlunde vel formuldet og dybden som regel bare 0,2 til 1,0 m. Undergrunnen består av løs sand. Her finnes en del brenntorv (ca. 100,000 m³), men den er ikke av videre god kvalitet undtatt ved bunnen.

Fra Marken og vestover til Moen er landskapet sterkt kupert og har mange bergknauser og små grusmorener. Her er en rekke myrpartier med vekslende helling til forskjellige kanter. Det

KART
OVER
KYSTHERREDENE I
HELGELAND
NORDLAND FYLKE
BLAD V

Utarbejdet efter N.G.D.'s karter
og egne undersøkelser
Av landmåler Osc. Horvold
1938

Målestokk = 1:400000

TEGNFORKLARING

- Lyngrik mosemyr
- Gressrik mosemyr
- Gressmyr
- Mørener
- Fjellgrunn
- Annet areal

Det Norske Myrselskap

NORD-
TRØNDELAG

BINDAL

Tabell 20.

Oversikt over brenntorvmyrer i Vega herred.

Myras navn eller beliggenhet	Myrer med brenntorv		Gjennomsnittsdybde i m	Brenntorvlagets midlere tykkelse i m	Masse i m ³ (råtorv)	Undergrunn	Fortorvingsgrad etter v. Post
	Totalareal dekar	Brenntorvareal dekar					
På Trolldrevheia	5	5	2,0	1,5	7,500	Berg, grus	H6—7
Vest for Sveavannet	8	7	2,0	1,5	12,000	Grus	H 6
Mellom Marken og Moen	580	40	1,5	1,0	40,000	Sand	H6—7
Skjeggemoen	520	10	1,0	0,5	5,000	Grus	H 6
Omkring Åsen	1,460	1,000	1,5	1,0	1,000,000	Sand	H6—7
Sør for Gulsvåg	180	120	1,5	1,0	120,000	Grus	H6—7
Nord for Floa	420	200	1,0	0,5	100,000	Sand	H5—6
Mellom Floa og Vika	920	400	2,0	1,0	400,000	Sand	H5—6
Nord for Kjøl	130	60	1,5	1,0	60,000	Grus	H6—7
Ulvingen	380	200	1,5	1,0	200,000	Grus	H5—6
Sum for Vega	4,603	2,042			1,944,500		

vesentlige (ca. 460 dekar) er grunne grasmyrer på sand eller grusundergrunn. De er som regel vel formuldet. Her er også noen grasrike eller lyngrike mosemyrer med opptil vel 2 m dybde, oftest dog 1 til 1,5 m. Størrelsen er tilsammen 120 dekar. Disse er svakt eller noenlunde vel formuldet øverst og inneholder som regel god brenntorv (ca. 40,000 m³) av fortorvingsgrad H₆ til H₇ under vel et spadestikks dybde. Undergrunnen består også her oftest av sand, til dels av grus eller fjell.

Skjeggemoen myrene nordøst for Moen er ca. 500 dekar store. Myrene heller mot sør og har jevn overflate. Myrene er vel formuldede grasmyrer av bare opptil vel 1/2 m dybde. Undergrunnen består av stein og grus. På midtpartiet er det en del stor stein i dagen. Den sørlige del tilhører Vega kommune og vil nok med det første bli utpørsellert til bureisingsbruk.

Lenger nord — omkring Åsen — består landskapet av lave bergknauser med mange små grasmyrer imellom — i alt ca. 430 dekar. Disse er vel formuldet og opptil vel 1 m dype. Undergrunnen består av sand eller grus. Her er utlagt flere bureisingsbruk. Et større noenlunde sammenhengende myrparti omkring sørenden av Karbu vannet er grasrik mosemyr og utgjør vel 1000 dekar. Denne er svakt til noenlunde vel formuldet til ca. 1/2 m dybde, men inneholder derunder ca. 1 million m³ bra brenntorv. Dybden av dette myrparti er oftest ca. 2 m, og undergrunnen består av grus.

Sør for Gulsvåg ligger ca. 180 dekar myr mellom bergknuser og steinmorener. Omtrent halvparten er grasmyr og resten (midtpartiet) er grasrik og lyngrik mosemyr. Grasmyra er vel formuldet, mens mosemyrene er svakt formuldet. Begge myrtyper inneholder bra brenntorv fra ca. $\frac{1}{2}$ m dybde (ca. 120,000 m³ råtorv). Dybden er opptil ca. 2 m, men er oftest omkring 1 m. Her er steinet grusundergrunn. Grasmyra er god dyrkingsjord.

Nord for Ferset er vesentlig grunn grasmyr eller fastmark på kvartssand undergrunn. Av arealet er nesten 400 dekar myr. En del av dette er bra dyrkingsjord.

Nord og sørøst for Gladstad ligger en rekke småmyrer på i alt ca. 200 dekar. Dette er vesentlig grasmyrer med $\frac{1}{2}$ til 1 m dybde. Det er gode dyrkingsmyrer uten nevneverdig innhold av brenntorv.

Nord for Kjul er et parti på ca. 130 dekar sterkt oppdelt grasrik mosemyr mellom snaue bergknuser. Myroverflaten er tuet og matjordlaget er svakt formuldet. Dybden er omkring 1 m eller noe mer, og undergrunnen består av grus eller berg. Her torves sterkt og en betydelig del er allerede avtorvet. Brenntorven her, ca. 60,000 m³ gjenværende torvmasse, er ganske god.

Øya Ulvingen ligger ca. 7 km øst for Vega. Øya er langstrakt og forholdsvis lav med bra jordkledde bergåser. Her er en masse fin plantemark og gode beiter. Myrene på øya er små og sterkt oppdelt til smale striper. Her er i alt knapt 400 dekar myr, hvorav nesten halvparten er grasmyr og resten grasrik mosemyr. Den største sammenhengende myr er en grasmyr langs midten av øya med vei langs etter. Myra er vel formuldet og opptil 1 m dyp nordligst, men atskillig grunnere lengst sør, hvor den går over i fastmark. Undergrunnen består av kalksand eller sterkt skjellblandet grus. Dette er en god dyrkingsmyr. De øvrige myrer er vesentlig grasrike mosemyrer med et svakt formuldet øvre lag og brukbar brenntorv i dybden. Mosemyrenes dybde er mest alminnelig mellom 1 og vel 2 m. Undergrunnen består av grus eller fjell. Brenntorven er mindre god (H₅—H₆), men den brukes selv om det er den rene strøtorv. Massen er ca. 200,000 m³ råtorv.

På herredets tallrike andre øyer finnes ikke myrer av nevneverdig størrelse.

Ved Gladstad og Kolstad er forekomster av brukbar kalksand (jfr. S 13, S 14 og S 15, tabell 7). Dessuten finnes rikelig av kalksand på Ulvingen og ellers på grunnt vann omkring Vega og mellom øyene.

I Vega har vært ansatt herredsagronom siden 1919. I 1926 ble stiftet et kommunalt bureisingslag, og dette har utparsellert en rekke bureisingsbruk.

12. Myrene i Brønnøy herred.

Brønnøy herred (kartblad V) har et landareal av 143,01 km². Herav ligger mesteparten på fastlandet (halvøya mellom Torgfjorden, Tilremfjorden og Velfjorden). De tilhørende øyer ligger i en rekke mellom Torgfjorden og Tilremfjorden, atskilt fra fastlandet ved Brønnøysundet. Hvor dette er smalest, ligger ladestedet Brønnøysund.

Av myrene i Brønnøy herred — i alt 6320 dekar — er 53 % grasmyr og 47 % grasrik mosemyr. Av myrarealet ligger bare ca. 300 dekar på øyene og alt det øvrige (95 %) på fastlandet. Herredet har ifølge våre undersøkelser ca. 1,010,000 m³ brenntorv, fordelt på 1190 dekar myr (tabell 21), men over halvparten herav er dårlig torv (jfr. tabell 8).

Myrene på fastlandet omtales her under 9 områder, regnet nordfra.

Omkring Horn og Sandvik og sørover til Mo er sterkt kupert landskap med skogåser på den østlige del, men snaue berghauger langs vestsiden. Her er en rekke myrer hvis samlede areal utgjør ca. 670 dekar. Herav er vel $\frac{1}{3}$ grasmyr og det øvrige er grasrik mosemyr. Grasmyrene utgjør vesentlig den nordlige del av myrene nord for Horn og nord for Sandvik samt vest for Mo. Myrenes høgd over havet er bare 10 til 30 m, og de har som regel flat beliggenhet. Dybden er oftest fra 0,5 til 1,5 m. Grunnest er grasmyrene vest for Mo, og dypest er den flate grasrike mosemyr like nordøst for Horn. Undergrunnen består oftest av grus eller sand. Vest for Mo er ofte kalksand, og nordøst for Movannet ligger til dels myrene direkte på fjell. Flere av disse myrer er gode brenntorvmyrer. I alt finnes her 130,000 m³ råtorv fordelt på 4 større partier. For dyrking er de fleste av disse myrer mindre godt skikket, fordi de er så opstykket, og dessuten er dreneringsforholdene vanskelige.

Mellom Mo og Tilrem er et meget stort areal vesentlig grunn grusjord med småskog av bjørk og or m. fl. treslag. Landskapet er jevnt og ligger bare ca. 10—20 m o. h. og i svak vesthelling. Iblant finnes flekker hvor grusen dekkes av kalksand. Humuslaget over grusen er som regel av liten mektighet. Noen partier av grasmyr og grasrik mosemyr — i alt vel 300 dekar — har et opptil 1 m mektig torvlag over undergrunnen. Sistnevnte myrtype utgjør dog bare ganske små flekker — ca. 50 dekar i alt. Grasmyra er noenlunde vel formuldet og har rik vegetasjon. Myrene innen dette område er bra dyrkingsjord.

Mellom Tilrem og Mossem er det for det meste skogkledd terreng. Her er noen grasmyrer og små grasrike mosemyrer, areal i alt ca. 270 dekar. Grasmyrene er vel formuldet og bare opp til ca. $\frac{1}{2}$ m dype. Mosemyrene er svakt formuldet og opptil ca. 1 m. Her stikkes litt brenntorv, men den er av dårlig kvalitet. Grasmyrene egner sig godt for oppdyrking eller beitekultur. På halvøya mellom

Mossem og Brønnøysund er mest fastmark med en del små grasmyrpartier på kalksand- eller steinet grusundergrunn.

Nordvest for Eidet ligger ca. 850 dekar vesentlig grasrik mosemyr med små partier grasmyr i bare 10—15 m h. o. h. Nordligst er noen lave bergknauser, men for øvrig ligger myrene i en eneste flate. Overflaten er jevn, uten tuer, bare noen mindre bekkeder myrflaten opp. Langs bekkene er grasmyr eller fastmark og her vokser litt småbjørk. Myra har omtrent overalt et friskt mosedekke av noe forskjellig mektighet. Derunder er torven svakt eller noenlunde vel formuldet. Dybden av myra er jevn og dreier sig som regel om $\frac{1}{2}$ m. Undergrunnen består av sand, ofte med noe leirblanding. Myra inneholder ikke nevneverdig av brenntorv, er stubbefri og bra skikket for oppdyrking. En del bra brenntorv (ca. 35,000 m³ råtorv) inneholder derimot de noe høgreliggende grasrike mosemyrer på skaret syd for Eidet. Disse er svakt formuldet og har ca. 1 m moselag øverst. Dybden er opptil ca. 2 m, undergrunnen består av sand eller grus.

Innen det store område mellom Skåren, Skille og Sylteren ligger over 2000 dekar myr i 10 til 30 m h. o. h., overveiende i svak sørhelling. Her er et par mindre elver, men de har grunnt leie, så en fordypning og regulering vil bli nødvendig. Den nordlige del av myrene — nærmest Skåren — består av grasrik mosemyr. For øvrig er så godt som alt grasmyr med små myrpartier her og der. Av hele arealet er bare 16 % henført til grasrik mosemyr. Såvel mosemyra som grasmyra har jevn overflate med få tuer. Mosemyra og til dels grasmyra er sterkt sumpig. Myrene er noe forskjellig formuldet, men er oftest noenlunde vel eller endog vel formuldet i de øvre lag. Vegetasjonen er rik, særlig for grasmyrenes vedkommende. Myradybden er jevn og ikke særlig stor. Den mest alminnelige dybde av mosemyra er 1 til 1,5 m, og av grasmyra fra $\frac{1}{2}$ til 1 m. På en del av grasmyra vokser småbjørk, og her er dybden som regel mindre enn $\frac{1}{2}$ m. Undergrunnen består på største delen av arealet av sand eller grus. Iblant, og da særlig på den sørvestlige del, er undergrunnen leirblandet. Nesten overalt hvor dybden er oppmot 1 m inneholder myra i bunnlaget brukbar, men sjelden videre god brenntorv. De dyper mosemyrer inneholder derimot noenlunde bra brenntorv i opptil 1 m tykke lag. I alt finnes her 320,000 m³ råtorv. Som dyrkingsjord egner dette felt seg bra. Det er nå under utskifting.

Syd for Trælvik er landskapet noenlunde flatt, men har noen lave åser som delvis er skogkledd (krattbjørk). Høgden over havet er bare 15—20 m. Jordsmonnet består for en del av myr, i alt har vi her vel 400 dekar. Av myrene er ca. $\frac{3}{4}$ grasrik mosemyr. Her er også en del grasmyr, særlig lengst sør og for øvrig i mindre partier her og der ellers. Grasmyrene er noenlunde vel eller vel formuldet og mosemyrene er svakt til noenlunde vel formuldet. Dybden er mest alminnelig 40 til 60 cm. Undergrunnen består av leirsand eller mergel.

Tabell 21.

Oversikt over brenntorvmyrer i Brønnøy herred.

Myras navn eller beliggenhet	Myrer med brenntorv		Gjennomsnittsdybde i m	Brenntorvlagets midlere tykkelse i m	Masse i m ³ (råtorv)	Undergrunn	Fortorvingsgrad etter v. Post
	Totalareal dekar	Brenntorvareal dekar					
Sør for Eidet	130	35	2,0	1,0	35,000	Grus	H 5—6
Nord for Sandvik	110	50	1,5	1,0	50,000	Grus	H 6—7
Nord for Horn	150	60	1,5	0,5	30,000	Sand	H 5—6
Vest for Horn	260	40	1,5	1,0	40,000	Grus	H 5—7
Nordøst for Movannet	90	20	1,0	0,5	10,000	Grus	H 5—6
Ved Trælvik og Aunet	110	35	2,0	1,0	35,000	Grus	H 5—7
Skårmyrene	2,080	400	1,5	0,8	320,000	Sand	H 5—6
Sørvest for Skille	40	20	1,0	0,5	10,000	Grus	H 5—6
Øst for Skille	70	40	1,5	1,0	40,000	Grus	H 6
På Gåseidet	200	100	1,5	0,8	80,000	Grus	H 6—7
I Skillebotn	260	20	1,0	0,5	10,000	Grus	H 6—7
Vest for Vedal	190	100	1,5	1,0	100,000	Sand	H 6—7
Sør for Krokåen	80	40	1,0	0,5	20,000	Sand	H 6
Ved Fredheim	40	10	1,5	1,0	10,000	Grus	H 5—6
Nord for Kvervet	200	100	1,0	1,0	100,000	Sand	H 6—7
På Sauren	260	120	1,5	1,0	120,000	Grus	H 5—7
Sum for Brønnøy	4,270	1,190			1,010,000		

Det sørligste av disse myrer er gode dyrkingsmyrer, men de er noe vanskelige å grøfte da her er flere bergskjær. Myrene inneholder ikke nevneverdig brenntorv. En del brenntorv (ca. 35,000 m³) finnes imidlertid langs veien nord for Trælvik og øst for det foran beskrevne myrparti.

I Skillebotn og på Gåseidet ligger flere myrpartier i 20 til 140 m h. o. h. Det vesentlige av myrarealet består av grasmyr, bare en mindre myrstripe (det vestlige parti) er grasrik mosemyr (ca. 70 dekar). Grasmyrene utgjør ca. 460 dekar. Den høgstliggende av myrene har vi langs herredsgrensen mot Velfjord. Denne myr er noenlunde vel formuldet og inneholder også god brenntorv (80,000 m³ råtorv). Dybden er i gjennomsnitt 1 til 1,5 m. Undergrunnen består av grus og er noe steinet. Myrpartiet i Skillebotn — sør for veien — ligger til dels i sterk nordhelling. Myroverflaten er her ujevn, men myra er vel formuldet, har liten dybde (0,2—0,5 m) og ligger på grusundergrunn. Dette er bra dyrkingsmyr. På nordsiden av veien er et par små, men gode brenntorvmyrer (ca. 40,000 m³ råtorv).

Mellom Vedal og Kråknes er nesten 200 dekar grasrik mosemyr i flere partier. Myrene ligger i 10—30 m h. o. h. og har oftest liten helling mot vest eller nord. Dybden varierer mellom 0,2 og vel 2 m, undergrunnen består av sand. Disse myrer er som regel vel formuldet i det øvre lag og betydelige arealer inneholder bra og til dels meget god brenntorv (i alt ca. 120,000 m³ fordelt på 2 partier).

Nord for Kvervet danner landskapet en flat dalbotn i 10 til 30 m h. o. h. Jordsmonnet består mest av lyngmark på sterkt utvasket kvartssand. Her er også en del myr — i alt ca. 200 dekar. Myrtypen er sørligst grasrik mosemyr med en stripe grasmyr langs fjellfoten i vest. For øvrig er myrene lenger fremme i dalen vesentlig grasmyrer. Alle myrer har jevn overflate og er noenlunde vel til formuldet. Grasmyrene er opptil ved 1 m dype og mosemyra opptil vel 2 m. Begge myrtyper inneholder god brenntorv (i alt 100,000 m³ råtorv). Undergrunnen består av kvartssand. Dette er noenlunde god dyrkingsmyr. Her er utlagt 4 bureisingsbruk.

De andre myrer på fastlandet er små og tjener vesentlig som brenntorvmyrer.

Som foran nevnt er det lite myr på øyene i Brønnøy herred. Følgende myrer bør allikevel nevnes:

På Torgøy er noen små myrer omkring Storvannet og Yttervannet, areal i alt ca. 60 dekar. Disse myrer er til dels bevokset med krattbjørk og har oftest småtuert overflate. Det meste er grunn og vel formuldet grasmyr på grus eller kalksand, ofte leiraktig. Ca. 1/2 av arealet er grasrik mosemyr, vel 1/2 m dyp og svakt formuldet. Disse myrer inneholder ikke nevneverdig brenntorv, men her stikkes dog litt dårlig mosetorv.

På Sauren er flere langstrakte flate myrer med lengderetning nordøst—sørvest. De ligger ca. 10 til 30 m o. h. og er vesentlig grasrike mosemyrer, bare 1/7 av øyas ca. 260 dekar myr er grasmyr. Myrdybden er meget forskjellig, men dreier sig oftest om 1 til 2 m. Undergrunnen består av grus. Myrene inneholder betydelige brenntorvmasser, ofte dog av dårlig kvalitet. Den samlede brenntorvmasse på Sauren er ca. 120,000 m³ råtorv.

Innen herredet er flere kalksandforekomster. Særlig kan merkes en rik forekomst vest for Mo (prøve S 16, tabell 7).

13. Myrene i Vik herred.

Herredet har et landareal av 226,42 km², og myrarealet utgjør ca. 5730 dekar. Dette areal fordeler seg med 64 % på grasrik mosemyr og 36 % på grasmyr. En stor del av herredets myrer er brenntorvmyrer. Ifølge tabell 22 finnes i alt 2500 dekar brenntorvmyr med ca. 2,610,000 m³ råtorv, hvorav mesteparten er god (jfr. tabell 8).

Vik herred ligger for største delen på fastlandet mellom Torgfjorden og Ursfjorden samt øst for Ursfjorden (jfr. kartblad V). En

liten del består av øyer, hvorav bare Kvaløy har nevneverdig størrelse.

Myrene ligger spredt, men for det meste langs veier, så adkomsten er god.

Nordfra har man først myrene omkring Vollan og Dale. Her ligger hele 900 dekar myr som er så noenlunde ensartet at de kan beskrives under ett, til tross for at de utgjør en hel rekke atskilte myrer. Den overveiende del av myrene er grasmyrer, eller grasrike mosemyrer, i noenlunde jevn beliggenhet, ofte med noe frisk kvitmose i bunndekket, men halvgrasartene rår grunnen. Matjordlaget er ofte svakt formuldet og er sterkt sammenfiltret. I de dypere lag er ofte noe mosetorv, omdannelsesgrad H_3 til H_5 . Dybden av myrene er noe forskjellig, men er mest alminnelig fra 1 til 2 m. Undergrunnen består av leir eller grus. Her er meget av brukbar, men lite av god brenntorv. I alt er det her ca. 200,000 m^3 råtorv.

Grøttensbotn danner en ganske bred, flat dal med skogkledde lier på begge sider. Her vokser litt granskog, men mest bjørk og en del or. Myrene, som utgjør ca. 770 dekar, er overveiende grasrike mosemyrer med jevn overflate. De er noenlunde vel eller endog vel formuldet. Dybden er oftest omkring 1 m. Undergrunnen består av grus eller sand. Som dyrkingsjord er de noenlunde bra. Foruten myrene er her en del god fastmarksjord. Myrene inneholder en hel del bra brenntorv (ca. 180,000 m^3).

Sømnemyrene ligger i 20 til 60 m h. o. h. og heller vesentlig mot øst. Det nordlige, høgstliggende, parti er nesten flatt. Flere steder i myrene — særlig på den sørlige halvdel — stikker lave bergskjær opp. Mesteparten av de ca. 360 dekar myr er grasrik mosemyr. Her er dog flere små grasmyrpartier, særlig langs bekker og på den sørlige del. Overflaten er oftest nokså jevn og de øvre lag av myra er noenlunde vel formuldet. På grunn av ujevn undergrunn varierer dybden ikke så lite. Sørligst er den alminnelig fra $\frac{1}{2}$ til 1 m og nordligst ca. 2 m. Undergrunnen består oftest av sand eller grus. Dette myrparti inneholder, vesentlig på den nordlige halvdel, store masser brenntorv (315,000 m^3 råtorv). For dyrking er den sørlige del noenlunde bra skikket.

Mellom Bø og Vik er ca. 450 dekar sammenhengende myr, hvorav $\frac{1}{4}$ (nordligst) er grasrik mosemyr, det øvrige er grasmyr. Myra ligger i ca. 20—30 m h. o. h., mosemyra heller mot nord, mens grasmyra er så godt som flat. Landskapet og myroverflaten er jevn, når unntas en dypere elvedal på den nordlige del. Mosemyra er svakt formuldet og grasmyra noenlunde vel eller vel formuldet. Dybden er oftest mellom 1 og 2 m, noe grunnere over midtpartiet. Undergrunnen består av sand. Nordligst inneholder myra en del brukbar brenntorv (ca. 150,000 m^3). Over brenntorven er opptil 1 m mose (strøtorv). Som dyrkingsjord er grasmyra god, og likeså er den søre, grunneste del av mosemyra brukbar. Det er opparbeidet kanal fra Vik til myra.

Tabell 22.

Oversikt over brenntorvmyrer i Vik herred.

Myras navn eller heliggenhet	Myrer med brenntorv		Gjen- nom- snitts- dybde i m	Brenn- torv- lagets midlere tyk- kelse i m	Masse i m ³ (råtorv)	Under- grunn	Fortorv- ingsgrad etter v. Post
	Total- areal dekar	Brenn- torv- areal dekar					
Sømnesmyrene	360	270	2,0	1,5og0,5	315,000	Grus	H 6—7
Mellom Bø og Vik	450	150	2,0	1,0	150,000	Sand	H 6 7
Sør for Bakken	80	50	1,0	0,5	25,000	Sand	H 6
Omkring Dale	760	200	2,0	1,0	200,000	Sand	H 5—6
Ved Reinfjord og Kleven	40	30	1,5	1,0	40,000	Grus	H 5—6
Grøttembotn	770	180	1,5	1,0	180,000	Grus	H 6
Mellom Vik og Bjøru	200	160	2,0	1,5	240,000	Sand	H 6—7
Steinemyrene	560	500	1,5	1,0	500,000	Leir	H 6—7
Nord for Våg	320	160	1,5	1,0	160,000	Leir	H 6—7
Hjelmsetmyrene	960	640	1,8	1,0	640,000	Grus	H 5—7
Sør for Bø	200	160	1,6	1,0	160,000	Sand	H 6—7
Sun for Vik	4,700	2,500			2,610,000		

Like sør for Bø ligger en ca. 200 dekar stor grasrik mosemyr hvor der finnes i alt ca. 160,000 m³ råtorv. Her stikkes nå meget brenntorv og myra dyrkes etter avtorvning.

Øst for Vik og Steine ligger i alt ca. 760 dekar grasrik mosemyr i to atskilte partier. Myrene benyttes som torvland for en masse bruk. De ligger ca. 20 m o. h., er helt flate, med jevn overflate bortsett fra spredte gråmose- og lyngtuer. Vegetasjonen er frodig og består mest av bjørnskjegg, rome og pors. Det sørlige myrparti er oftest svakt formuldet og har opptil 1 m moselag over brenntorven. Den nordligste myr er oftest noenlunde vel formuldet og torven er bra allerede i et par spadestikks dybde. Myra har en dybde fra 1 til 2 m, nordligst opptil 3 m. Undergrunnen består alminneligst av blåleir. På den nordligste myr er en del sand og øst for Steine til dels grus i bunnen. Torven er stubbefri. Avtorvningen av myrene utføres her meget pent og rasjonelt (jfr. fig. 2). Det avtorvede areal blir oftest dyrket etter hvert og er god dyrkingsjord. Her er imidlertid meget store brenntorvmasser igjen (ca. 740,000 m³ fordelt på 2 myrer), så det vil ta lang tid før torven blir oppbrukt med det nåværende forbruk.

Ånvikmyrene vest for Ånvik ligger ca. 30 m o. h., er helt sammenhengende og utgjør ca. 180 dekar. Langs kantene i sør og vest er et belte grasmyr, men for øvrig består myrene av grasrik mose-

myr. Feltet har liten helling. Mosemyra er svakt eller noenlunde vel formuldet, mens grasmyra er noe bedre formuldet. Dybden er jevnt over omkring 1 m, undertiden noe mer for mosemyras vedkommende og noe mindre på grasmyra, særlig nærmest veien. Undergrunnen består av sand, ofte med sterk leirblanding. Grasmyra er god dyrkingsjord. Mosemyra er mindre god, men kan anbefales dyrket med den hensiktsmessige beliggenhet den har. Enkelte partier inneholder litt dårlig brenntorv.

Fra Våg og nordover er et større parti på vel 400 dekar så godt som sammenhengende myr. Den nordlige og sørlige del er grasrik mosemyr, mens midtpartiet og et parti like øst for Sande er grasmyr. Mosemyrene er svakt formuldet og har oftest friskt mose- lag øverst, men stort sett jevn overflate. Enkelte partier har dog en del tuer. Grasmyra har mere ujevn overflate, men er oftest vel formuldet. Mosemyrene er som regel 1 til 2 m dype, mens grasmyrene er ganske grunne. Undergrunnen består sørligst av leir. Det litt høgereliggende nordlige parti samt myrpartiet ved Sande har sand- eller grusundergrunn. Her er det mange som stikker torv, særlig på den sørlige del. Det gjenværende torvforråd er 160,000 m³. Det avtorvede areal dyrkes etter hvert og danner god kulturjord.

Hjelmsetmyrene utgjør i alt ca. 960 dekar og strekker seg over eidet nord for Hjelmset. De ligger i 40 til 60 m h. o. h. og heller for største delen svakt mot sør og inn mot midten. Overflaten er til dels noe ujevn, særlig over midtpartiet. Myrtypen er overveiende grasrik mosemyr med en del gråmosetuer, særlig over midtpartiet. Det øvre lag i myra — ca. $\frac{1}{2}$ m — består av svakt formuldet eller ofte uformuldet kvitmose. I de dypere lag er som regel brukbar og til dels god brenntorv. Dybden er mest alminnelig 1 til 2 m. Undergrunnen består av grus eller sand. Enkelte partier av myrene inneholder en hel del furustubber. Brenntorvmassen utgjør 640,000 m³ råtorv.

Sør for Mardal er sterkt kupert terreng med flere små grasmyrpartier på tilsammen vel 200 dekar. Mellom myrene er snaue berghauger og på myrene vokser til dels litt krattbjørk. Overflaten er småtuert og myrene er grunne og oftest noenlunde vel formuldet. Her er grus- eller sandundergrunn. En del av myrene ligger lavt i forhold til havet. De utnyttes til beiter og er best skikket som sådanne.

På østsiden av Ursfjorden finnes i alt ca. 400 dekar grasmyr fordelt på tre felter, nemlig et øst for Kristenli, et øst for Hongset og et lite felt sørøst for Krommen. Disse myrer ligger i 50 til vel 200 m h. o. h. uten adkomstveier. Myrene danner i og for sig brukbar dyrkingsjord, men beliggenheten gjør utnyttelsen vanskelig.

På flere steder innen herredet er lett adgang til kalksand, således i veiskjæring mellom Våg og Sund (prøve S 17, tabell 7), i fjæra vest for Vik og nord for Berg.

Tabell 23.

Klimatiske data for kystherredene på Helgeland.

Stasjonens		Normal nedbørshøgd i mm		Normal lufttemperatur i °c		Midlere antall dager med min. temperat. under 0° c
Navn	H. o. h m	I året	Mai—august	I året	Mai august	
Brønnøysund . . .	4	1,019	288	5,2	10,6	114,1
Skålvær	6	822	—	5,3	10,3	92,3
Sandnessjøen . . .	20	1,240	333	—	—	—
Nesna	8	1,240	307	—	—	—
Tonnes	15	—	—	4,9	10,5	—
Nordfjordnes . . .	12	1,810	423	—	—	—
Rødøy	10	1,256	337	—	—	—
Myken	16	643	—	5,0	9,4	88,2
Glomfjord	6	1,765	—	4,3	10,0	123,8

Litt om jordbruksforhold m. v. i Helgelands kystdistrikter.

Som avslutning på omtalen av myrene i Helgelands kystdistrikter skal vi — i likhet med hvad vi har gjort tidligere for andre distrikter — gi en kort, vesentlig tabellarisk oversikt over jordbruksforhold m. v. i det behandlede område.

Først skal vi se litt på hvordan de klimatiske forhold stiller seg for Helgelands kystbygder. I tabell 23 finner vi sammenstilt en del meteorologiske data hentet fra Det norske meteorologiske institutts publikasjoner.

Den normale nedbørhøgd varierer mellom 643 og 1810 mm. Det fremgår av tabellen at de ytre distrikter har mindre årsnedbør enn de indre. For øvrig kan nevnes at nedbøren overalt er størst i månedene september—desember. Minst nedbør har sommermånedene mai—august, og av disse er mai den fattigste på nedbør. På forsommeren kan derfor tørken, særlig i forbindelse med kald nordenvind, ofte være sjenerende. Årets middeltemperatur er forholdsvis høg etter breddegraden. Også i vekstmånedene mai—august er temperaturen noenlunde bra. Vi kan videre nevne at i året er middeltemperaturen høgst for de ytre distrikter, mens sommermånedene har høgst middeltemperatur i de indre distrikter. Mest påtagelig er imidlertid forskjellen mellom antall frostdøgn, idet de indre bygder har opptil 30—40 flere frostdøgn enn øyene. I det hele har man få dager med middeltemperatur under 0° C selv i de indre bygder. Hverken nedbør eller temperatur stiller seg således hindrende i veien for dyrking av de alminnelige jordbruksvekster. Det kan i denne forbindelse nevnes at Vik herred i de senere år har betydelig hvetedyrking.

Tabell 24. Folkemengden i Helgelands kysterredder fordelt etter erverv.

Herred	Menn over 15 år										Kvinner over 15 år			Barn under 15 år					
	I alt	Knyttet til				Andre erverv	I alt	Husmødre	Andre	I alt	0/0	Antall	0/0	Antall	0/0				
		Fiske, fangst og sjøfart	Jordbruk	Antall	0/0											Antall	0/0	Antall	0/0
Meløy	1,488	501	34	415	28	572	38	731	45	795	55	1,668	36						
Rødøy	971	557	57	249	26	165	17	472	48	518	52	991	34						
Træna	214	167	78	24	11	23	11	209	58	89	42	202	32						
Lurøy	899	552	61	207	23	140	16	435	48	466	52	865	32						
Dønnes	523	278	53	142	27	103	20	247	48	265	52	458	31						
Nordvik	498	259	52	132	27	107	21	222	48	245	52	542	36						
Herøy	930	707	76	73	8	150	16	408	50	408	50	904	34						
Stammes	664	168	25	115	17	381	58	354	45	433	55	709	33						
Alstahaug	510	285	56	135	26	90	18	249	46	290	54	520	33						
Tjøtta	766	431	56	168	22	167	22	360	47	413	53	666	30						
Vega	762	454	60	163	21	145	19	363	41	521	59	768	32						
Brønnøy	946	549	58	244	26	153	16	430	47	481	53	946	34						
Vik	875	306	35	397	45	172	20	380	43	501	57	757	30						
Sum	10,046	5,214		2,464		2,368		10,196	4,771	5,425		9,996							
Gjennomsnitt			51,9		24,5		23,6			46,8		53,2							
0/0	33,2							33,7				33,1							

Tabell 25. Brukstilrørelsen i kystherredene på Helgeland.

Herred	Antall bruk										Herav ikke særskilt skyldsatte	Prosentisk utgjør bruk med innmark	
	Boliger	Boligbruk	Småbruk	Med innmark i dekar						I alt		20—50 dekar	over 50 dekar
				Små gårdsbruk		Gårdsbruk	Små gårdsbruk		Gårdsbruk				
				0—2,0	2,1—5,0		5,1—10,0	10,1—20,0					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Meløy	13	33	64	129	167	72	20	498	58	34	19		
Rødøy	11	32	101	124	101	34	4	407	90	25	9		
Træna	2	5	21	12	6	1	0	47	2	13	2		
Lurøy	14	43	82	100	78	35	7	359	138	22	9		
Dønnes	17	11	21	61	56	30	15	211	48	27	21		
Nordvik	11	12	32	61	60	28	8	212	57	28	17		
Herøy	43	37	56	68	75	18	13	310	160	24	10		
Stamnes	5	10	9	35	43	27	8	137	9	31	26		
Aistahaug	10	10	20	35	64	37	17	193	36	33	28		
Tjøtta	6	15	40	67	118	46	17	309	58	38	20		
Vega	12	22	97	119	136	20	1	407	52	33	5		
Brønnøy	6	21	71	138	105	67	16	424	42	25	20		
Vik	27	10	21	105	142	107	21	433	31	33	30		
Sum	177	261	635	1,054	1,151	522	147	3,947	781				
%	4,5	6,6	16,1	26,7	29,2	13,2	3,7	100	19,8	29,2	16,9		

Tabell 26. Produktiv jord og skog m. m. i kystherredene på Helgeland.

Herred	Jordbruksareal i km ²				Produktiv skogmark i km ²			Dyrkbar areal inkl. nat. eng i 1929 (prod. skog fraregnet) dekar	Oppdyrket i årene 1929—1937 dekar	Dyrkbar areal inkl. nat. eng i 1937 dekar	Bureising i tiden 1921—36. Antall nye bruk
	Dyrket jord	Nat. eng	Ut-slåtter	I alt	Lauvskog	Bar-skog	I alt				
Meløy	8,70	6,82	1,51	17,03	75,38	2,98	78,36	14,780	1,849	12,931	36
Rødøy	5,01	3,80	1,25	10,06	43,80	3,58	47,37	9,403	1,265	8,138	5
Træna	0,17	0,47	0,10	0,74	—	—	—	494	118	376	—
Lurøy	5,10	3,32	1,01	9,43	24,24	0,24	24,48	9,285	995	8,290	19
Dønnes	6,47	1,55	0,03	8,05	—	—	—	4,537	1,100	3,437	27
Nordvik	2,79	3,51	0,16	6,46	—	—	—	6,632	1,300	5,332	18
Herøy	2,61	5,09	0,21	7,91	—	—	—	15,622	703	14,919	2
Stamnes	2,96	2,08	0,08	5,12	10,27	0,04	10,31	12,057	703	11,354	4
Alstahaug	5,68	2,33	0,41	8,42	6,25	0,21	6,46	5,194	892	4,302	6
Tjøtta	7,28	5,03	0,73	13,04	32,71	1,95	34,66	9,284	6,565	7,619	9
Vega	5,16	3,31	0,07	8,54	3,20	0,40	3,60	10,603	1,475	9,128	20
Brønnøy	8,35	4,65	1,07	14,07	6,80	0,37	7,17	12,122	1,575	10,547	20
Vik	13,10	4,02	1,63	18,75	17,05	8,12	25,17	9,119	5,089	4,030	48
Sum	73,38	45,98	8,26	127,62	219,70	17,89	237,59	119,132	18,729	100,403	214
%	57,50	36,03	6,47	100	92,47	7,53	100				

Den ervervsmessige fordeling av befolkningen (tabell 24) viser at dette er et utpreget kystdistrikt, idet over halvparten av den voksne mannlige befolkning driver fiske, fangst eller sjøfart. Størst er denne gruppe i Træna, Herøy og Lurøy. Bare i Vik, Stamnes og Meløy utgjør gruppen mindre enn 50 %. Det er bare i Vik herred at gruppen «jordbruk» er den dominerende med 45 % av den mannlige befolkning. Når det gjelder «andre erverv», så har særlig Stamnes og Meløy høge prosenttall. I Stamnes herred er det jo Sandnessjøen som dominerer, og i Meløy har man smelteverket i Glomfjord som skaffer beskjeftigelse for en del industriarbeidere.

I tabell 25 er det gitt en oversikt over bruksstørrelsen innen området. Vi ser av tabellen at gruppene boliger og boligbruk utgjør 11,1 %, de to småbruksgrupper tilsammen 42,8 % og gruppen små gårdsbruk (20—50 dekar innmark) 29,2 %. Bare i herredene Meløy, Stamnes, Alstahaug, Tjøtta og Vik har over halvparten av brukene mer enn 20 dekar innmark (jfr. tabellens rubrikker 11 og 12). Forholdsvis størst er brukene i Vik, hvor nesten tredjeparten har over 50

Tabell 27.

Bruken av den dyrkede jord i kystherredene på Helgeland.

Herred	Dyrket jord brukt til										
	I alt dekar	Åpen åker								Eng	
		Kjerne- vekster		Grønnfôr		Potet		Andre vekster		dekar	0 0
		dekar	0/0	dekar	0 0	dekar	0/0	dekar	0/0		
Meløy	8,704	537	27	267	13	804	40	406	20	6,690	77
Rødøy	5,008	253	26	136	14	544	57	23	3	4,052	81
Træna	166	4	7	1	2	51	91	0	0	110	65
Lurøy	5,102	322	37	70	8	421	48	65	7	4,224	83
Dønnes	6,476	511	47	148	14	360	34	51	5	5,406	84
Nordvik	2,795	182	34	38	7	302	57	13	2	2,260	81
Herøy	2,614	203	30	45	7	376	54	59	9	1,931	74
Stamnes	2,958	207	37	128	25	146	26	73	12	2,404	81
Alstahaug	5,679	373	37	157	16	370	38	87	9	4,692	83
Tjøtta	7,280	407	33	110	10	481	39	223	18	6,059	84
Vega	5,166	362	35	151	15	476	46	41	4	4,136	80
Brønnøy	8,348	777	50	131	8	567	36	94	6	6,779	81
Vik	13,099	1,676	67	131	5	542	22	147	6	10,603	81
Sum	73,395	5,814		1,513		5,440		1,282		59,346	
Gjennomsnitt			41,4		10,8		38,7		9,1		80,9

dekar innmark (rubrikk 12). For hele området utgjør bruk med over 50 dekar innmark bare 16,9 %.

Tabell 26 viser arealet av produktiv jord og skog innen det undersøkte område etter jordbrukstillingen av 1929.

Arealet av dyrket jord i disse herreder er oppgitt til 73,38 km². Naturlig eng og dyrkbart areal utgjør tilsammen 119,13 km² eller 119,132 dekar. Av utslåtter finnes 8,26 km² eller 8260 dekar. Den produktive skogmark er oppgitt til 237,59 km². Lauvskogen dominerer fullstendig med vel 92 % av skogarealet. I alt 4 herreder mangler ifølge jordbrukstillingen helt produktiv skog, nemlig Træna, Dønnes, Nordvik og Herøy. Dette stemmer ikke nå med det virkelige forhold, da det i Dønnes finnes et meget fint skogfelt tilhørende Dønnes hovedgård. Av fredskogfelter finnes det for øvrig flere i herredene Dønnes, Nordvik og Herøy.

I tabell 26 finnes dessuten oppgitt hvor meget som er oppdyrket i perioden 1929—37. Disse oppgaver er velvilligst meddelt oss av Det Statistiske Centralbyrå. I alle 13 herreder tilsammen er nydyrket 18,729 dekar. Vik herred dominerer fullstendig med 5089 dekar ny-

Tabell 28.

Husdyrholdet i kystherredene på Helgeland.

Herred	Hester	Storfe	Sauer	Geiter	Griser
Meløy	190	2,145	3,271	184	63
Rødøy	120	1,609	3,513	289	33
Træna	3	164	457	13	1
Lurøy	103	1,595	2,680	70	43
Dønnes	97	1,065	1,366	10	50
Nordvik	56	737	1,377	18	9
Herøy	30	829	1,208	76	11
Stamnes	39	430	526	19	14
Alstahaug	99	1,037	1,354	29	60
Tjøtta	109	1,498	1,973	103	106
Vega	97	1,269	2,126	99	165
Brønnøy	138	1,514	2,338	56	59
Vik	239	1,886	2,027	129	99
Sum	1,320	15,778	24,216	1,095	713
Pr. 100 dekar dyrket jord	1,8	21,3	32,7	1,5	1,0
Pr. bruk for Helgelands kystbygder	0,3	4,0	6,1	0,3	0,2
Pr. bruk for rikets bygder	0,6	4,1	5,1	1,1	1,0

dyrket i perioden. Træna herred kan derimot bare opvise et nydyrket areal av 118 dekar. Dette er for øvrig det jordfattigste herred på Helgelandskysten med et samlet dyrkbart areal i 1929 på 494 dekar. Etter den foretatte nydyrking skulle dyrkingsreservene utgjøre 376 dekar, mens det dyrkede areal er øket fra 166 dekar i 1929 til 284 dekar i 1937, eller en øking av 71 %. Økingen av det dyrkede areal i den nevnte periode for hele kyststripen utgjør 25,5 %.

Bureisinga i disse bygder i tiden 1921—36 omfatter i alt 214 nye bruk. Vik herred går her foran med i alt 48 bureisingsbruk.

Bruken av den dyrkede jord er vist i tabell 27. Engarealet utgjør 80,9 %, hvilket er betydelig over gjennomsnittet for riket, som er 64,8 %. Av åkerarealet er omtrent like meget brukt til potet som til kjernevekster dyrket til modning. Ser vi på disse ting herredsvis, dominerer potetarealet for de fleste herreder. Det er bare i Vik, Brønnøy og Dønnes herreder at kornarealet er størst. Disse 3 herreder har da også tilsammen over halvparten av kyststrekningens samlede kornareal. Av de forskjellige kornslag er det bygg som det avles mest av.

Tabell 28 viser husdyrholdet i kystherredene på Helgeland, både herredsvis og samlet. Nederst i tabellen er foretatt en sammenligning mellom kystbygdenes husdyrhold og gjennomsnittet for rikets bygder. Som vi ser er husdyrholdet sett i forhold til arealet av dyrket jord forholdsvis stort når det gjelder storfe og sauer. Derimot er hesteholdet lite, idet her i gjennomsnitt er 56 dekar dyrket jord pr. hest. Utregnet pr. bruk ligger tallene for storfe og sauer nokså nær gjennomsnittet for rikets bygder. Antallet av hester, geiter og griser er betydelig under gjennomsnittet.

En meget viktig faktor for en mer rasjonell utnyttelse av så vel myrene som jordbruks- og skogarealet for øvrig er løsningen av de ofte innviklede eiendomsforhold. Langs Helgelandskysten ligger enda en vesentlig del av utmarka i sameie. Også for innmarka er ofte uheldige eiendomsforhold med teigblanding og bruksretter som stenger for en intensiv jordbruksdrift. En vesentlig hemsko er også de mange husmannsplasser med rettigheter til beite og brenntorv i hovedbrukets mark. Husmennene tar ofte sin brenntorv hvor den er lettest å få tak i, og det blir ofte nærmest husene, selv om torvstikking her etterlater snaue berget. Når det dessuten fra hovedbruket stadig utparselleres nye bruk og disse får samme rettigheter med torvtak og beite som de eldre bruk, vil man lett forstå at dette fører til hurtig avtorvning og mangelfulle beiter. Dette foregår jo dessuten i jord- og brenselfattige distrikter.

I en klasse for seg står det gamle leilendingssystem, som finnes sterkt utbredt særlig i Lurøy og Træna herreder. En vesentlig del av jordeiendommene i de to herreder er bygsel under Husby

gods på Tomma i Dønnes herred. Bygsemennene betaler en årlig leie (avgift) til godset, og selv om denne avgift oftest er lav og byggselsforholdet i øyeblikket kan se ut som økonomisk fordelaktig for bygsemennene, er det driftsmessig sett en uheldig ordning.

I det hele kan man si at ordningen av eiendomsforholdene er av den aller største betydning for framgang innen jordbruket og for en rasjonell utnyttelse så vel av myrene som den øvrige utmark i kystherredene på Helgeland.

NATURLIG HAMNEGANG TIL KULTURBEITE.

Av Aksel Bakken.

SIDEN jeg for mange år siden i «Skogeieren» (Nygaards tid) anbefalte juletreplanting i kraftledningsgatene (et forslag som tilintetgjordes ved at disse gater skulle brukes til hamnegang), har mange hundre for ikke å si tusener mål fin-fin nåleskog blitt ryddet for å gi terreng til kulturbeite. At den største delen (aller største!) av slikt rydningsland har gitt og gir god avkastning er sikkert, men like sikkert er det at vi har eksempler på det motsatte. Tiden har imidlertid vist at gode kulturbeiter kan gi forbausende stor avkastning. I hamnefattige strøk er en fornuftig utvidelse beføyet.

Som typiske eksempler på hamnegangsfattige strøk hører bl. a. de nåleskogrike bygder i midtre Glommendalen, Odalen, Solør, Elverum, Vinger og Eidskogen. Særlig den såkalte «hemskog» i disse bygder er temmelig «svart».

Men også her finnes noen «lystriper», idet den hamn som er, forekommer nokså sammenhengende langs vassdragene og rundt, til dels også utpå myrene. Det er disse strandbredder, tømmeropplagsplasser, elve-, bekke- og myrkanter sammen med de beste store og små tilstøtende grasmyrer jeg på det innstendigste vil anbefale kultivert.

Inntil for 40—50 år siden ble flere av de beste sjø- og tjernmyrene i ovennevnte trakter brukt som slåtteland. Etter endt tømmerfløtning skulle dammene åpnes så slåttemyrene ble tørrlagte, og starrgraset vokste fort til nyttbar høyde.

Gammelt tørket starrgras er et meget dårlig fôr, men den som har iaktatt med hvilket begjær kua tar nyspiret starrgras på myra og lagt merke til hvor vel den befinner sig i de dager eller få uker inntil starrgraset blir for gammelt, må slutte seg til at nygrodd starrgras er fullt brukelig hamn.

Imidlertid tror jeg som før sagt at det var et spørsmål vel verd å undersøke om det ikke lot seg gjøre å få også andre grasarter til å gro på mange av disse fin-fine jordmyrer. Kanskje noen grøf-